

Protokół

70. posiedzenia Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyło się 25 kwietnia 2012 roku w gmachu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii przy ul. Wspólnej 2 w Warszawie. W posiedzeniu uczestniczyli członkowie Komisji – według załączonej listy obecności (zał. 1).

Wstępny porządek obrad obejmował:

1. Zagajenie.
2. Przyjęcie protokołu 69. posiedzenia Komisji z dnia 21 marca 2012 roku.
3. Omówienie rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji w sprawie państwowego rejestru nazw geograficznych.
4. Sprawy bieżące.
5. Kontynuowanie omawiania wykazu polskich nazw geograficznych z obszaru Ukrainy.
6. Omówienie wykazu polskich nazw geograficznych z obszaru Czech.
7. Omówienie wykazu polskich nazw geograficznych z obszaru Słowacji.
8. Omówienie wykazu form podmorskich.

Obrady prowadził Waldemar Rudnicki, przewodniczący Komisji.

Ad 1. Przewodniczący przywitał członków Komisji. Złożył także gratulacje A. Czernemu z okazji pomyślnego zakończenia kolokwium habilitacyjnego i otrzymania stopnia doktora habilitowanego.

Ad 2. Do protokołu 69. posiedzenia zgłoszono kilka uwag redakcyjnych.

A. Czerny zgłosił zastrzeżenia odnośnie do ostatniej z podjętych na poprzednim posiedzeniu decyzji – dotyczącej zastąpienia nazwy regionu *Ukraina Zakarpacka* nazwą *Zakarpacie*. Uzasadnił, że nazwa *Ukraina Zakarpacka* jest jednak często stosowana w literaturze, wymiennie z nazwą *Zakarpacie*, nie powinna być zatem pomijana w wykazie egzonimów. Po dyskusji, w której zwrócono uwagę m.in. na to, że Komitet Redakcyjny na poprzednim posiedzeniu rekomendował zachowanie tej nazwy, postanowiono, przez aklamację, przywrócić nazwę ***Ukraina Zakarpacka*** jako wariantową, nazwą główną pozostanie *Zakarpacie*. Ustalono także, że zmiana ta nie zostanie uwzględniona w protokole z 69. posiedzenia, tylko będzie, jako nowa zmiana, zapisana w protokole z posiedzenia bieżącego.

Po uwzględnieniu tych ustaleń i wniesieniu uwag redakcyjnych, protokół 69. posiedzenia przyjęto jednogłośnie (11 głosów za).

Ad 3. Rozporządzenie Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 14 lutego 2012 r. w sprawie państwowego rejestru nazw geograficznych (Dz.U. 2012 poz. 309) zostało opublikowane 26 marca, a weszło w życie 10 kwietnia. W rozporządzeniu omówiono zasady tworzenia, funkcjonowania i przekazywania informacji do państwowego rejestru nazw geograficznych, który składa się z rejestru nazw geograficznych z obszaru Polski oraz rejestru polskich nazw geograficznych świata.

Ta druga część rejestru ma obejmować polskie nazwy ustalane przez Komisję. Na potrzeby tego rejestru nazwy przyjmowane przez Komisję określone zostały „polskimi nazwami geograficznymi świata”. Obejmują one „nazwy zestandaryzowane”, czyli przyjęte przez Komisję, „nazwy zniesione”, czyli nazwy, które zostały skasowane i nie zastąpione innymi (zlikwidowane egzonimy dla danych obiektów) oraz „nazwy historyczne”, które na potrzeby rozporządzenia określone zostały nie w normalnym znaczeniu tego terminu, tylko jako nazwy, które zostały zastąpione innymi nazwami (czyli są to przypadki, gdy Komisja

zmienia egzonim). Ponadto nazwy te zostały podzielone na „nazwy główne”, czyli te polskie nazwy, które w wykazach Komisji podawane są na pierwszym miejscu, oraz „nazwy oboczne”, czyli nazwy, które Komisja określa jako egzonimy wariantowe. Rozporządzenie przewiduje także istnienie „nazw długich”, czyli pełnych, oficjalnych nazw państw i jednostek administracyjnych.

Rejestr polskich nazw geograficznych świata zostanie sporządzony na podstawie wykazów opracowanych przez Komisję i późniejszych uchwał dotyczących zmian w egzonimach. Ze względu na to, że rozporządzenie określa, iż do 31 grudnia 2013 r. wykazy mogą funkcjonować w dotychczasowej formie, Komisja najprawdopodobniej zdaży wydać urzędowy wykaz polskich nazw geograficznych świata przed wdrożeniem tego rejestru. Zmiany w istniejącym już rejestrze będą dokonywane zaś na podstawie kolejnych uchwał Komisji, bądź nowowydanych urzędowych wykazów, zatem powinny być wprowadzane na bieżąco.

Rejestr zakłada istnienie, dla każdego z nazwanych obiektów, 31 rodzajów atrybutów. Część z tych atrybutów to atrybuty czysto techniczne (np. identyfikator PRNG), część pomyślana jest jako możliwe do wykorzystania w przyszłości, jeżeli będą zbierane dotychczas nieuwzględniane dane (np. dotyczące wymowy nazwy, przymiotnika, dopełniacza, czy zapisu w oryginalnym systemie pisma nazw zapisywanych pismami niełacińskimi). Obligatoryjnych jest tylko 10 spośród tych atrybutów.

Powstanie rejestru nakłada pewne obowiązki i ograniczenia na Komisję. Po pierwsze, w wykazach nazw muszą być uwzględniane dane, które nie były zbierane na potrzeby dwunastoczęściowego „Nazewnictwa geograficznego świata”. To przede wszystkim współrzędne geograficzne. Jednak na potrzeby opracowywanego urzędowego wykazu polskich nazw geograficznych świata, dane te (założenia projektu rozporządzenia, a co za tym idzie główne wymogi rejestru, były znane już od około dwóch lat) były już zbierane. Po drugie, rozporządzenie zawiera listę rodzajów obiektów – jest ona dość obszerna, opracowana została na podstawie rodzajów obiektów uwzględnionych w zeszytach „Nazewnictwa geograficznego świata”. Jednak zapisanie rodzajów obiektów w rozporządzeniu powoduje, że Komisja nie ma już możliwości jakiegokolwiek modyfikacji tej listy – ani dodania lub usunięcia jakiegoś rodzaju, ani też zmiany jego nazwy. Gdy rejestr zacznie działać wszelkie zmiany w nazwach dokonane przez Komisję będą jeszcze bardziej sformalizowane. W uchwałach podejmowanych przez Komisję będą musiały się znaleźć nie tylko informacje o dodanej nazwie, rodzaju obiektu i położeniu w państwie, jak jest dotychczas, ale także współrzędne obiektu, jego nazwy oryginalne i typ nazwy. Dodatkowo w przypadku zmiany nazwy uwzględnionej w rejestrze lub jej skasowania, będzie trzeba posługiwać się jej numerem identyfikacyjnym PRNG. Wymagania te powinny zostać uwzględnione także w regulaminie prac Komisji.

Również w rejestrze nazw geograficznych z obszaru Polski są odniesienia do ustaleń Komisji – dotyczą one obcych nazw zawartych w tym rejestrze. Po pierwsze, latynizacji nazw dodatkowych w językach mniejszości posługujących się pismem niełacińskim ma być podana zgodnie z systemem transliteracji ustalonym przez Komisję (obecnie dotyczy to nazw w języku białoruskim, prawdopodobnie Komisja będzie musiała przyjąć taki system dla łemkowskiego). Po drugie, dla obiektów transgranicznych mają być podane nazwy stosowane w państwach sąsiednich (np. białoruska, rosyjska i ukraińska dla Bugu). Ustalenie tych nazw zapewne będzie konsultowane z Komisją, zaś nazwy z języków posługujących się pismem niełacińskim mają być podane zgodnie z systemem transliteracji ustalonym przez Komisję. Po trzecie, w rejestrze uwzględnione mają być obce egzonimy dla obiektów z obszaru Polski. Będą to przede wszystkim nazwy ustalone przez Komisję w ramach wykazu obcojęzycznych form nazw ważniejszych obiektów geograficznych położonych na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej (zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 5 *rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie trybu i zakresu działania Państwowej Rady Geodezyjnej i Kartograficznej i Komisji Standaryzacji Nazw Geograficznych poza Granicami Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasad wynagradzania ich członków*). Również i w przypadku tych nazw zapisanych pismem niełacińskim ma być podany ich zlatynizowany zapis zgodnie z systemem transliteracji ustalonym przez Komisję.

W czasie dyskusji zwrócono uwagę na niezręczną terminologię zastosowaną w niektórych przypadkach. Zauważono też, że niektóre opcjonalne rozwiązania wskazują kierunek kolejnych prac Komisji – zapisanie wymowy polskich nazw, ustalenie przymiotników, dopełniaczy, podanie obiektu nadrzędnego. Zwrócono uwagę, że część z tych informacji jest istotna tylko dla niektórych rodzajów obiektów – przymiotnik, czy dopełniacz warto ustalić dla nazw miejscowości, a już niekoniecznie dla nazw rzek, obiekt nadrzędny warto ustalać dla obiektów ukształtowania terenu. A. Karp zwrócił uwagę, że w rozporządzeniu nie zaproponowano uwzględnienia miejscownika, a jest to przypadek gramatyczny, który sprawia większe problemy niż dopełniacz. Miejscowniki uwzględniane są w opracowywanych przez Komisję wykazach nazw państw. Zgodzono się, że Komisja może w swoich opracowaniach zawrzeć więcej informacji niż te przewidziane w rejestrze – jeżeli będą ustalane dopełniacze dla nazw, to mogą być jednocześnie ustalane i miejscowniki. Te drugie znajdują się wyłącznie w wykazie Komisji, a dopełniacze przekazane zostaną również do państwowego rejestru nazw geograficznych.

Ad 4. K. Przyszewska przedstawiła sprawozdanie z udziału w 15. Posiedzeniu Bałtyckiej Sekcji Regionalnej UNGEGN, które odbyło się w Rydze w dniach 27 – 29 marca 2012 r. W spotkaniu uczestniczyli eksperci z państw należących do Sekcji Regionalnej, tj. Estonii, Łotwy, Litwy, Rosji, a także obserwatorzy z Białorusi, Polski i Ukrainy. Łącznie w spotkaniu wzięło udział 23 ekspertów oraz około 40 uczestników z różnych instytucji państwowych i przedsiębiorstw na Łotwie. W czasie posiedzenia zaprezentowano 23 referaty, pogrupowane w cztery sesje referatowe: „Standaryzacja nazw geograficznych”, „Toponimiczne bazy danych i gazety”, „Nazwy geograficzne na mapach”, „Nazwy miejscowości jako dziedzictwo kulturowe”. K. Przyszewska zaprezentowała dwa referaty – omawiający działalność związaną ze standaryzacją nazw geograficznych w Polsce w latach 2009–2012 oraz przedstawiający stan prac nad państwowym rejestrem nazw geograficznych. Posiedzeniu towarzyszyła wystawa map oraz publikacji nazewniczych. Polska zaprezentowała na niej „Urzędowy wykaz nazw państw i terytoriów niesamodzielnych” wraz z angielską wkładką, „Przewodnik toponimiczny dla redaktorów map oraz innych użytkowników” oraz 12. zeszyt „Nazewnictwa geograficznego świata”.

Na posiedzeniu zdecydowano, że przewodniczącym Bałtyckiej Sekcji Regionalnej UNGEGN w okresie 2012–2017 będzie Marina Morozowa z Rosji (Rosja będzie koordynować działania Sekcji), natomiast Łotwa proponuje osobę wiceprzewodniczącego. Delegacja Polski uzyskała informację o możliwości dołączenia Polski do Sekcji jako pełnoprawnego członka (obecnie Polska ma status obserwatora) – jedyną formalnością jaką należy spełnić jest zgłoszenie na forum Sekcji swojej chęci dołączenia. Zobowiązaniami wynikającymi z uczestnictwa w Sekcji są cykliczne przewodniczenie Sekcji zgodnie z przyjętym w niej zwyczajem oraz cykliczna organizacja spotkań Sekcji (mniej więcej w cyklu co 8 lat). Ostateczna decyzja o dołączeniu Polski do Sekcji zostanie podjęta, jeżeli zgodzi się na to Główny Geodeta Kraju.

Na poprzednim posiedzeniu, przy omawianiu propozycji MSZ wprowadzenia nazwy *Mjanma*, pojawiły się propozycje jeszcze innych zmian w nazwach państw. Przewodniczący

poprosił wówczas, aby propozycje ewentualnych zmian w nazwach państw zostały zgłoszone na kolejnym posiedzeniu Komisji.

Zgłoszonych zostało pięć takich propozycji:

- dodania nazwy *Zjednoczone Królestwo*, jako drugiej, wariantowej krótkiej nazwy państwa (główną nazwą pozostałaby *Wielka Brytania*),

- dodania nazwy *Afryka Południowa* jako nazwy krótkiej dla Republiki Południowej Afryki,

- dodania nazwy *Zielony Przylądek* jako nazwy krótkiej dla Republiki Zielonego Przylądka,

- skasowania nazwy długiej *Wyspy Turks i Caicos* dla brytyjskiego terytorium zależnego i pozostawienie tylko nazwy *Turks i Caicos*,

- skasowania nazwy długiej *Wyspy Midway* dla amerykańskiego terytorium zależnego i pozostawienie tylko nazwy *Midway*.

Pierwsze trzy propozycje były już omawiane na poprzednim posiedzeniu. Dwie propozycje skasowania nazw dotyczą zaś tego, że terytoria te oryginalnie mają tylko jedną nazwę (odpowiednio *Turks and Caicos Islands* oraz *Midway Islands*), stosowanie dla nich nazwy krótkiej i długiej nie ma więc uzasadnienia. W analogicznych nazwach innych terytoriów, gdzie w nazwie pojawia się słowo *Islands*, nie jest stosowane takie rozróżnienie, np. dla terytorium mającego nazwę *South Georgia and South Sandwich Islands* przyjęta jest tylko nazwa *Georgia Południowa i Sandwich Południowy*, bez dodatkowej długiej formy *Wyspy Georgia Południowa i Sandwich Południowy*, podobnie dla *Cayman Islands* ustalona jest tylko nazwa *Kajmany*, bez formy długiej *Wyspy Kajmany*.

Po dyskusji Komisja postanowiła przyjąć nazwę *Zjednoczone Królestwo* (9 głosów za, 1 przeciw, 1 wstrzymujący się), nie przyjmować nazwy *Afryka Południowa* (2 głosy za przyjęciem nazwy, 7 przeciw, 2 wstrzymujące się), nie przyjmować nazwy *Zielony Przylądek* (4 głosy za przyjęciem, 5 przeciw, 2 wstrzymujące się), skasować nazwę *Wyspy Turks i Caicos* (aklamacja), skasować nazwę *Wyspy Midway* (aklamacja). Przyjęte przez Komisję trzy propozycje zmian zostaną przedstawione Ministerstwu Spraw Zagranicznych, dopiero po akceptacji przez MSZ zostaną formalnie wprowadzone.

Omówiono wątpliwości dotyczące kilku przyjętych na poprzednim posiedzeniu nazw oraz zgłoszone propozycje zmian nazw.

Komisja przyjęła nazwę *Mjanma* jako główną krótką nazwę państwa. Od nazwy *Birma* ustalone są cztery inne nazwy: *Dolna Birma*, *Górna Birma*, *Góry Zachodniobirmańskie*, *Droga Birmańska*. Po dyskusji ustalono, przez aklamację, że nazwy te zostaną zachowane w dotychczasowej formie.

Na poprzednim posiedzeniu ustalone zostały nazwy rejonów Ukrainy. Dwie z przyjętych nazw wzbudziły wątpliwości. Dla pierwszego z rejonów zaproponowano egzonim w formie *rejon kiwerecki*, Komisja przyjęła go jednak w formie *rejon kiwerski*. Przymiotnik w formie *kiwerecki* spotykany jest jednak w publikacjach dawniejszych i współczesnych, przed wojną istniało Nadleśnictwo Kiwereckie, a nazwa *rejon kiwerecki* spotykana jest zarówno w przewodnikach jak i prasie polskiej wydawanej na Ukrainie. Komisja postanowiła, przez aklamację, zmienić nazwę *rejon kiwerski* na ***rejon kiwerecki***. Dla drugiego z rejonów zaproponowano początkowo egzonim w formie *rejon iliniecki*, jednak Komisja przyjęła go w formie *rejon iliński*. W tym przypadku źródła wskazują na stosowanie jednak przymiotnika *iliniecki*. I w tym przypadku Komisja postanowiła, przez aklamację, zmienić egzonim *rejon iliński* na ***rejon iliniecki***.

Na poprzednim posiedzeniu pozostawiono do wyjaśnienia poprawność nazwy *Ulicko Seredkiewicz* zaproponowanej dla miejscowości w obwodzie lwowskim na Ukrainie (50°09'20"N, 23°33'10"E). Nazwa w takim zapisie pojawia się na mapach topograficznych

WIG, w wykazie nazw z 1931 r., Dzienniku Ustaw z 1934 r., „Słowniku geograficznym Królestwa Polskiego”. Jednak forma nazwy wskazuje, że są to dwa równorzędne człony mianownikowe, które zgodnie ze współczesnymi zasadami ortograficznymi powinny być zapisywane z dywizem, a nie ze spacją. Komisja zatem postanowiła, przez aklamację, przyjąć dla tej miejscowości nazwę w formie ***Ulicko-Seredkiewicz***.

W dotychczasowych wykazach podawana była nazwa niziny na Ukrainie w formie *Polesie Nowogrodzko-Siewierskie*. Nazwa ta budzi wątpliwość, gdyż sugeruje, że pochodzi ona od dwóch obiektów, gdy faktycznie pochodzi od nazwy miasta Nowogród Siewierski (przymiotnik od jego nazwy to *nowogrodzki*). Nazwa tego Polesia może kojarzyć się z nazwą Księstwa Nowogrodzko-Siewierskiego i prawdopodobnie przez analogię do tej nazwy została ustalona w takiej formie. Jednak nazwa księstwa pochodziła, w odróżnieniu od nazwy niziny, od dwóch obiektów – od nazwy miasta Nowogrodu (jeszcze na przełomie XII i XIII pojawiającego się bez członu *Siewierski*) i od nazwy ziemi siewierskiej (Siewierza). Nazwa niziny pochodzi zaś od współczesnej nazwy miasta (*Nowogród Siewierski*). Stosowanie dla niej nazwy *Polesie Nowogrodzko-Siewierskie* wprowadza błędne wrażenie, że nazwa ta ma coś wspólnego z księstwem, a nie miastem. Jej wprowadzenie jest zaś zwykłą omyłką polegającą na tym, że po rosyjsku i ukraińsku przymiotnik od Nowogrodu Siewierskiego ma inną postać niż w języku polskim – są to odpowiednio *новгород-северский*, *новгород-сіверський* oraz *nowogrodzki*. Komisja zatem postanowiła, przez aklamację, zmienić nazwę *Polesie Nowogrodzko-Siewierskie* na ***Polesie Nowogrodzkie***.

Kolejna propozycja dotyczyła wprowadzenia egzonimu *Góra Królowej Bony* dla wzgórza w Krzemieńcu na Ukrainie (obecna nazwa ukraińska to *Замкова гора*). Nazwa wzgórza spotykana jest w formie *Góra Królowej Bony*, *Góra Bony* oraz nawiązującej do współczesnej nazwy ukraińskiej – *Góra Zamkowa*. Komisja opowiedziała się za przyjęciem egzonimu w formie ***Góra Królowej Bony*** (za nazwą w formie *Góra Królowej Bony* było 9 głosów, za nazwą w formie *Góra Bony* był 1 głos, 1 głos był wstrzymujący się). Postanowiono także wprowadzić nazwę ***Góra Zamkowa*** jako wariantową (5 głosów za, 1 przeciw, 5 wstrzymujących się).

Dodano, przez aklamację, egzonim ***Targowica*** dla miejscowości w obwodzie rówieńskim na Ukrainie (50°33'20"N, 25°23'35"E). Wcześniej identyczny egzonim ustalony był już dla trzech innych miejscowości. Komisja postanowiła także, przez aklamację, przyjąć egzonim ***Święta Katarzyna*** dla miejscowości w Egipcie oraz zmienić egzonim *Park Narodowy Wysp Kinmen* na ***Park Narodowy Wyspy Kinmen*** dla obszaru chronionego Tajwanu (Kinmen to jedna wyspa, a park narodowy obejmuje część tej wyspy).

Komisja otrzymała pismo, w którym zwrócono uwagę, że błędnie zostały podane nazwy dwóch litewskich jednostek administracyjnych drugiego rzędu. W wykazie mają one nazwy *Nerynga* oraz *Wisaginia* i zaliczone zostały do rejonów miejskich, dla których ustalane są nazwy mianownikowe. Tymczasem status tych regionów uległ zmianie. *Nerynga* była regionem miejskim do 1999 r., kiedy to zmieniono jej status z ‘miasto *savivaldybė*’ na ‘*savivaldybė*’, natomiast w przypadku *Wisaginia* analogiczna zmiana nastąpiła w 2002 r.

Nazwy rejonów (ziemskich) na Litwie Komisja przyjęła w czasie 67 posiedzeniu (25 stycznia 2012 roku) – ustalone zostały dla nich formy przymiotnikowe. Istnieją także rejony miejskie, których nazwy wymienione zostały w nowym wykazie nazw Litwy. Przez przeoczenie nazwy tych regionów nie zostały jednak formalnie przyjęte – na 61. posiedzeniu (18 maja 2011 roku) Komisja uchwaliła, że odpowiednikiem terminu ‘miasto *savivaldybė*’ będzie ‘rejon miejski’, a polskie nazwy tych jednostek będą zapisane w mianowniku bez terminu rodzajowego (np. *Kłajpeda*). Otrzymane pismo pozwoliło na wykrycie tego przeoczenia.

Komisja postanowiła zatem, przez aklamację, przyjąć nazwy dla siedmiu rejonów miejskich: *Kłajpeda*, *Poląga*, *Kowno*, *Olita*, *Poniewież*, *Szawle*, *Wilno*. W przypadku nazw rejonów, na które zwrócono uwagę w piśmie, Komisja postanowiła, przez aklamację, przyjąć nazwy *rejon neryński* (nazwa pod względem budowy jest analogiczna, jak *Getynga*, od której przymiotnik to *getyński*) oraz *rejon wisagiński*.

M. Zych przedstawił wstępne wyniki ubiegłorocznego spisu powszechnego w odniesieniu do deklarowanej narodowości. Wynika z nich znaczny wzrost deklaracji narodowości śląskiej (809 tys. wobec 173 tys. w spisie z 2002 roku) i kaszubskiej (228 tys., poprzednio 5 tys.), spory łemkowskiej (z niecałych 6 tys. do 10 tys.), rosyjskiej (z 6 tys. do 13 tys.) oraz ukraińskiej (z 31 tys. do 48 tys.), niewielki spadek białoruskiej (z niecałych 49 tys. do 47 tys.) oraz znaczny niemieckiej (z 153 tys. do 109 tys.). W odróżnieniu od poprzedniego spisu w tym można było zadeklarować przynależność do dwóch narodowości, co z pewnością miało istotny wpływ na wyniki końcowe (np. zdecydowana większość deklaracji narodowości kaszubskiej dotyczy deklarowania jej jako drugiej narodowości).

Zmiany liczby poszczególnych mniejszości będą miały wpływ na ustalanie dodatkowych nazw w tych językach i przyjmowanie języka mniejszości jako pomocniczego w gminach – dotychczas ustalono 798 takich nazw w pięciu językach oraz przyjęto język pomocniczy w 30 gminach. Zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji obecnie obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości znoszenia dodatkowych nazw w językach mniejszości, jeżeli gmina w której je wprowadzono w wyniku kolejnego spisu nie będzie przekraczać wymaganego ustawą progu 20% mieszkańców należących do danej mniejszości uprawniającego do wprowadzania dodatkowych nazw bez konsultacji z mieszkańcami.

Do Komisji wpłynęło pismo dotyczące ustalenia odmiany nazwy *Koja*. Jest to nazwa polskiego osiedla w Ugandzie funkcjonującego po ewakuacji armii gen. W. Andersa do Iranu w 1942 r. W czasie dyskusji zwrócono uwagę, że zapis *Koja* sugeruje odmianę *Koi*. Jednak odmiana ta nie jest oczywista ze względu na to, że nazwę tę należy wymawiać [kodża]. Odmiana w wymowie nie nastręcza wtedy trudności, tj. [kodzy], jednak jej poprawny zapis nie jest już oczywisty – *Kojy*, *Koji*, czy *Kodzy*. Możliwe też, że nazwy tej nie należałoby odmieniać. Nazwy zakończone w piśmie na -ja, które jednak nie mają wymowy [ja], tylko inną, nie są często spotykane (bardziej znane to np. *Tarija*, ponad stutysięczna stolica identycznie nazwanego departamentu w Boliwii, wymawiana jako [tariha], *Guarujá* ponad trzystutysięczne miasto w Brazylii, wymawiana jako [głaruża], *Lokoja*, dwustutysięczna stolica stanu Kogi w Nigerii, wymawiana jako [lokodża]), nie można więc mówić o istniejącym wzorcu ich odmiany. Po dyskusji, Komisja uznała, że nie jest w stanie udzielić jednoznacznej odpowiedzi, a kwestie tę warto wyjaśnić z polonistami z Rady Języka Polskiego.

Termin kolejnego posiedzenia Komisji ustalono na 30 maja.

Ad 5. Kontynuując omawianie nazw obiektów geograficznych z obszaru Ukrainy Komisja uchwaliła:

- przyjęcie pseudoegzonimu *Sywasz* dla zatoki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Zatoka Jahorłycka* dla zatoki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Zatoka Perekopska* dla zatoki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Jalpuh* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Jezioro Białe* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Jezioro Orzechowskie* dla jeziora (aklamacja),

- przyjęcie egzonimu *Jezioro Ostrowskie* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Jezioro Wolańskie* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Kahuł* dla jeziora (aklamacja),
- skasowanie egzonimu *Liman Kujalnicki* dla jeziora (5 głosów za skasowaniem, 1 przeciw, 5 wstrzymujących się) – najmniejszy z trzech dużych limanów leżących na północ od Odessy (dla dwóch większych, *Tylihulśkyj tyman* i *Chadżybejskyj tyman*, nie przyjęto egzonimów), ponadto nazwa limanu pochodzi od nazwy rzeki *Wetykyj Kujalnyk*, dla której również nie jest ustalony egzonim,
- przyjęcie egzonimu *Lubiaż* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Lucemierz* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Łukie* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Synewyr* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Jezioro Turskie* jako wariantowego dla jeziora, egzonimem głównym pozostaje *Tur* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Zbiornik Bursztyński* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Zbiornik Chrynicki* dla jeziora (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Bereźnica* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Biała Cisa* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Biały Czeremosz* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Błozewka* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Borżawa* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Bystrzyca Tyśmienicka* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Czarna Cisa* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Czarny Czeremosz* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Czczewa* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Czeremosz* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Gniezna Gnila* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Gnila* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Ikwa* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Ingul* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Korczyk* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Koropiec* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Lipa* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Łukiew* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Mielnica* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Mizuńka* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Niczława* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Oskoł* dla rzeki na Ukrainie i w Rosji (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Pistynka* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Roś* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Rybnica* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Stucz* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Smotrycz* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Stawy* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Stryj* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Stubła* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Sukiel* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Siniucha* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Świrz* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Uście* dla rzeki (aklamacja),

- przyjęcie pseudoegzonimu *Uż* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Wereszyca* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Worona* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Worskla* dla rzeki na Ukrainie i w Rosji (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Zbrucz* dla rzeki (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Kanał Doniec-Donbas* (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Tuzła* dla wyspy (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Tarchankut* dla przylądka (aklamacja),
- ustalenie, że pseudoegzonim *Delta Dunaju* odnosi się do „delty” na Ukrainie i w Rumunii, a nie do „krainy, regionu” (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Nizina Północnokrymska* (aklamacja),
- skasowanie egzonimu *Kotlina Ikwy* (5 głosów za skasowaniem, 3 przeciw, 3 wstrzymujące się) – jedna z kilku kotlin wymienionych przez Kondrackiego w 1995 r. w podziale regionalnym Ukrainy; egzonim był ustalony tylko dla tej kotliny, pomimo że sąsiednie są rozleglejsze; kotlina ta nie jest wyróżniana i nazywana na Ukrainie, polska nazwa praktycznie nie jest stosowana,
- skasowanie egzonimu *Pasmo Pelczańsko-Mizockie* dla wyżyny (11 głosów za skasowaniem, 0 przeciw, 0 wstrzymujących się) – łączna nazwa dwóch osobnych pasm, pojawia się w podziale regionalnym Ukrainy Kondrackiego, nie wyróżniane na Ukrainie jako jeden obiekt,
- przyjęcie egzonimów *Pasmo Pelczańskie* oraz *Pasmo Mizockie* dla wyżyn na Ukrainie (6 głosów za, 0 przeciw, 5 wstrzymujących się),
- zachowanie egzonimu *Wzgórze Wuleckie* przy jednoczesnym ustaleniu, że odnosi się do „innego obiektu naturalnego”, a nie „wyżyny, płaskowyżu” (5 głosów za, 2 przeciw, 4 wstrzymujące się),
- skasowanie egzonimu *Beskiady Brzeżne* dla gór (aklamacja) – wyróżniane w regionalizacji Kondrackiego, jednak na Ukrainie nie mają zbiorczej nazwy,
- przyjęcie egzonimu *Beskiady Skolskie* dla gór (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Grzbiety Wierchowiński* dla gór (4 głosy za, 0 przeciw, 7 wstrzymujących się),
- skasowanie nazwy *Gorgany* dla gór (aklamacja) – poprawny ukraiński zapis nazwy tych gór to Горгани (trb., trl. Gorgany), a nie Горгани (trb., trl. Horhany), jak błędnie podawano w dotychczasowych wykazach; ponieważ nazwa ukraińska zapisana w transkrypcji i transliteracji jest identyczna z nazwą polską, nazwa polska nie jest ani egzonimem, ani pseudoegzonimem, zatem z przyczyn formalnych została wykreślona ze zbioru egzonimów,
- zmianę egzonimu *Łańcuch Wyhorlacko-Gutyński* na *Pasmo Wyhorlacko-Gutyjskie* dla gór na Ukrainie, Słowacji i w Rumunii (aklamacja),
- zmianę egzonimu *Krasna Połonina* na *Połonina Krasna*, wraz z ustaleniem, że nazwa ta odnosi się do „górz”, a nie „szczytu” oraz przyjęciem egzonimu wariantowego *Połonina Czerwona* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Połonina Równa* dla gór (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Baba Ludowa* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Bratkowska* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Brebeneskuł* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Bużora* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Ithrowiec* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Kamula* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Makowica* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Paraszka* dla szczytu (aklamacja),

- przyjęcie pseudoegzonimu *Pikuj* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Roman-Kosz* dla szczytu (aklamacja),
- przyjęcie pseudoegzonimu *Turkuł* dla szczytu (aklamacja),
- ustalenie, że pseudoegzonim *Sywula* odnosi się do „gór”, a nie do „szczytu” (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Przełęcz Legionów* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Przełęcz Tucholska* jako głównego, dotychczasowy egzonim *Przełęcz Werecka* zostaje zachowany jako wariantowy (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Chocimski Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Czeremoski Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Dermańsko-Ostrogski Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Desniański Rezerwat Biosfery* (aklamacja),
- zmianę egzonimu *Desnańsko-Starohucki Park Narodowy* na *Desniańsko-Starohucki Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Dolnodniestrzański Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Doniecki Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Dżaryłgacki Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Nadazowski Park Narodowy* (aklamacja),
- zmianę egzonimu *Park Narodowy „Bieszczady Wschodnie”* na *Park Narodowy „Beskidy Skolskie”* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy „Góry Krzemienieckie”* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy „Kanion Dniestru”* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy „Północne Podole”* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy „Prypeć-Stochód”* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy „Puszcza Cumańska”* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Park Narodowy „Zaczarowany Kraj”* (aklamacja),
- skasowanie egzonimu *Rezerwat „Chortyca”* (4 głosy za skasowaniem, 4 przeciw, 3 wstrzymujące się – przeważył głos Przewodniczącego) – nie jest to rezerwat przyrodniczy, tylko rezerwat historyczny; jest przyjęty egzonim *Chortyca* dla wyspy, nie ma powodu dublowana go nazwą rezerwatu, tym bardziej, że w innych podobnych przypadkach dla tego typu rezerwatów nie zostały ustalone egzonimy (np. dla Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Національний заповідник «Софія Київська», Національний заповідник «Давній Галич» – na Ukrainie jest 61 tego typu rezerwatów, a wiele z nich ma nazwy od obiektów posiadających ustalony egzonim),
- przyjęcie egzonimu *Szacki Rezerwat Biosfery* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Wierchowiński Park Narodowy* (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Chersonesz* wraz z egzonimem wariantowym *Chersonesz Taurydzki* dla ruin (aklamacja),
- ustalenie, że pseudoegzonim *Czufut-Kale* odnosi się do „ruin osiedla”, a nie do „fortu, twierdzy, zamku” (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Grodzisko Bielskie* dla ruin (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Olbia* dla ruin (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Pantikapajon* dla ruin (aklamacja),
- przyjęcie egzonimu *Tyras* dla ruin (aklamacja).

Dłuższa dyskusja dotyczyła egzonimu *wał Trajana*. Komisja przyjęła egzonim *wał Trajana* dla umocnień w Rumunii, Mołdawii i Ukrainie na 10. posiedzeniu (7 maja 2003 roku). Jednak historycznie nie było jednego wału – nazwę ‘wały Trajana’ noszą liczne linie umocnień ciągnące się od Kamieńca Podolskiego i Bukowinę na północy (niewielki zachowany fragment jest nawet na terytorium przedwojennej Polski, nieopodal Okopów

Świętej Trójcy), po Dobrudżę na południu (trzy równoległe wały w okolicach Konstancy). Dwa najlepiej zachowane odcinki (opisywane nazwą na mapach topograficznych) to liczący ok. 130 km wał w Mołdawii i Ukrainie (pomiędzy Prutem a jeziorem Sasyk) oraz liczący ok. 60 km wał w Rumunii pomiędzy Dunajem a Konstancą. Na 41. posiedzeniu (29 października 2008 roku) Komisja nie zgodziła się na zmianę tej nazwy na *Wały Trajana*. Komisja dyskutowała, czy egzonim ma odnosić się do wszystkich wałów (wtedy należałoby jednak zmienić nazwę na *Wały Trajana*), czy też do jednego konkretnego. Ostatecznie ustalono, przez aklamację, że identyczny egzonim będzie odnosił się do dwóch najlepiej zachowanych wałów (pozostałe są na tyle słabo zachowane, że nie warto dla nich ustalić nazwy). Przyjęto zatem, że pierwszy egzonim **wał Trajana** odnosi się do wału na Ukrainie i w Mołdawii, zaś drugi egzonim **wał Trajana** odnosi się do wału w Rumunii.

Następnie postanowiono, przez aklamację, przyjęc egzonim *Aleksandria* dla innego obiektu antropogenicznego (parku dendrologicznego) oraz egzonim *Trehtymirów* dla innego zabytku (rezerwatu historyczno-archeologicznego).

Ze względu na brak czasu, na kolejne posiedzenie przeniesiono omówienie wykazów nazw z obszaru Czech, Słowacji oraz nazw form podmorskich.

Na tym posiedzenie zakończono.

Protokółował:
Wiceprzewodniczący Komisji
mgr Maciej Zych

Przewodniczący Komisji
dr inż. Waldemar Rudnicki